

## Zdravniki prepoznajo le vsako 20. žrtev nasilja

Petra Mlakar

16. september 2015  16. september 2015 0:00

Žrtve družinskega nasilja bi o tem, kar doživljajo, najlažje zaupale svojemu zdravniku, če bi jih le vprašal, kako se počutijo. To se zgodi redko, zato zdravniki prepoznajo zgolj vsako 20. žrtev nasilja. Z izobraževanjem zdravstvenega osebja želijo sodelujoči v projektu Pond to spremeniti.

Fotografije » 1/3



»Oče je pretepel mamo in brata,« se je zareklo deklici v eni od slovenskih osnovnih šol, se spominja policist Adil Huselja iz Sindikata policistov Slovenije. Kot zaposlene v šolah zavezuje zakon o preprečevanju **nasilja v družini**, so o domnevnem nasilju poročali centru za socialno delo in policiji. Policisti in strokovni delavci centra so se pogovarjali z domnevnimi žrtvami in deklico, pa tudi z njihovimi sorodniki, prijatelji, sosedi, a so se ti zavili v molk. Zdravnik družine je deklico, njenega brata in mamo povabil na izredni zdravniški pregled. Vabilu so se odzvali in zdravnik je na njihovih telesih odkril nesporne posledice nasilja. Njegove ugotovitve so bile za policiste in strokovne delavce iz centra ključne – žrtve so zaščitili, nasilje pa vsak s svojega vidika obravnavali in preprečili njegovo nadaljevanje.

## Zdravstveno osebje na izobraževanje!

Žal takšni primeri niso pravilo, temveč prej izjema. Policisti, strokovni delavci in predstavniki nevladnih organizacij so lahko pri odkrivanju in preprečevanju nasilja učinkoviti, vendar le, če sodelujejo drug z drugim, še več nasilja pa bi jim uspelo preprečiti s tesnejšim sodelovanjem z zdravstvenim osebjem, je na konferenci o **nasilju v družini** kot javnozdravstvenem problemu poudarila socialna delavka Francka Premzel iz Centra za socialno delo Maribor. Da bi se to spremenilo, naj bi poskrbel tudi **projekt Pond** – prepoznava in obravnava žrtev **nasilja v družini** v okviru zdravstvene dejavnosti, ki je finančno podprt tudi z norveškim finančnim mehanizmom. Z njim naj bi za prepoznavanje in obravnavanje nasilja brezplačno strokovno izobrazili od 1600 do 2000 zdravstvenih delavcev, prvo skupino čaka izobraževanje že ta konec tedna, je povedala vodja projekta psihologinja dr. Liljana Šprah iz ZRC SAZU.

Med študijem se bodoči zdravniki z nasiljem srečajo le bežno, je pojasnila družinska zdravnica asist. dr. Nena Kopčavar Guček iz Zdravstvenega doma Ljubljana. V katedri za družinsko medicino so pred nekaj leti te vsebine vključili v izobraževanje specializantov in obvezno redno izobraževanje zdravnikov, ki svoj poklic opravljajo že dlje, a vse kaže, da ne v zadostni meri. »Čeprav naj bi nasilje doživljalo okoli 30 odstotkov ljudi, družinski zdravniki prepoznamo le vsako 20. žrtev. Za to imajo mnogi premalo znanja, izkušenj pa tudi časa. Raziskave pa kažejo, da so žrtve nasilja pripravljene najbolj zaupati prav svojemu zdravniku, če jih o tem povpraša. Predvsem zato, ker zaradi obiska pri zdravniku niso stigmatizirane, kot bi bile, če bi se oglasile na policiji ali centru za socialno delo.« Tudi čakalne dobe pri družinskih zdravnikih ni. »Vsak dan izpraznimo svojo čakalnico, paciente, torej tudi žrtve, pa običajno poznamo že dolgo.« Vse to po mnenju družinske zdravnice žrtve, ki želijo o nasilju spregovoriti s svojim zdravnikom, občutijo kot varno, zaupno, predvidljivo in nevtralnno okolje.

## Dokazi iz kartoteke soodločilni – tudi čez desetletje

Zdravniki in zdravstveno osebje se bodo med izobraževanji urili tudi v tem, kako se odzvati ob zaznanem nasilju. »Zdravniki nismo razsodniki. Žrtev moramo poslušati, jo informirati o možnostih, jo spodbujati pri reševanju stiske, a ji hkrati pri tem prepustiti avtonomnost.« Ker so zdravniki po njenem storilnostno naravnani, želijo včasih narediti tudi kaj več, kar pa se običajno ne obnese. Tako se spominja tudi zgodbe zdravnika, ki ga je obiskala žrtev nasilja in mu o dogajanju spregovorila. Da bi se podrobneje poučil o razmerah v družini, se je zdravnik odpravil na hišni obisk, kjer pa jo je od nasilneža skupil tudi sam...

Med pomembnimi dejavnostmi družinskih zdravnikov je tudi dokumentiranje nasilja v žrtvini zdravstveni kartoteki. To je v pomoč tako policistom kot tudi žrtvam, ko se odločijo nasilje dokazati na sodišču – tudi čez nekaj let. »Pogosto se po petih ali desetih letih izkaže, da sta bili poškodbi po domnevnem padcu po stopnicah in poškodbi z nožem v kuhinji v resnici posledica nasilja,« je opozoril Huselja.

## Črni decembrski ponedeljki

Največ nasilja je policija po letu 2008, ko je bil sprejet zakon o preprečevanju **nasilja v družini**, vsako leto zabeležila decembra in januarja. Med dnevi v tednu izstopata ponedeljek in nedelja. Največ nasilnih dejanj so policisti obravnavali ponoči.